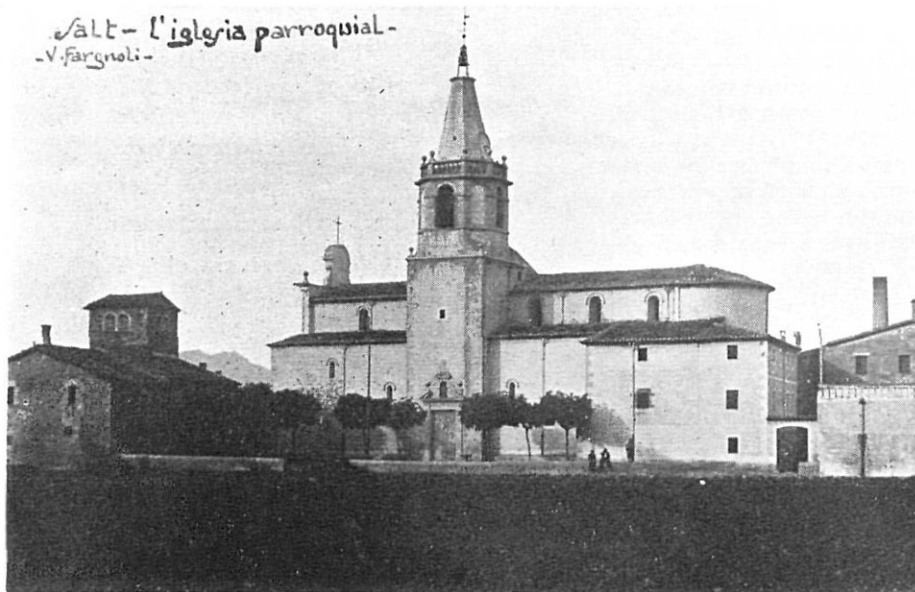

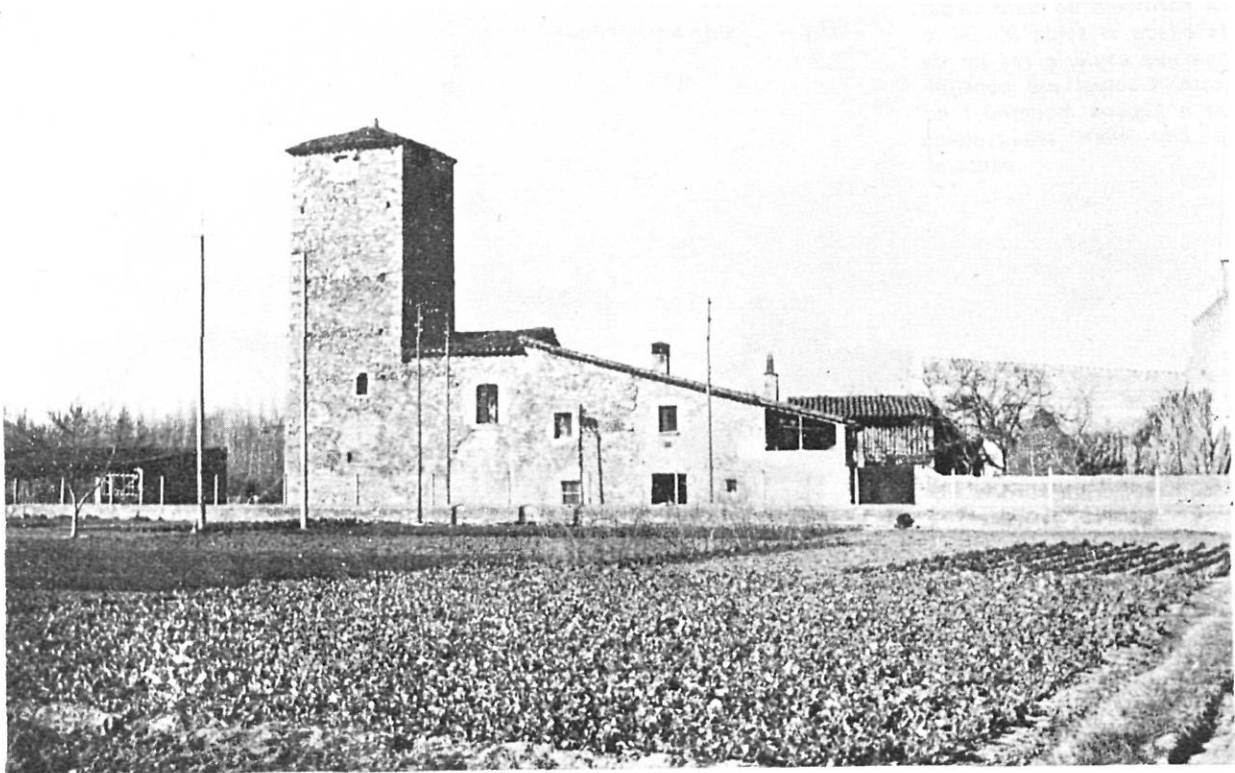
La parròquia de Sant Cugat és citada al segle IX. De la primitiva església res no en resta. L'actual fou construïda a l'època moderna i no té cap mèrit arquitectònic especial.

Quan fou feta la fotografia, aquesta plaça era la plaça de la Constitució. Després fou la plaça de la Llibertat i la d'Espanya. Avui hom la denomina plaça de Salt.

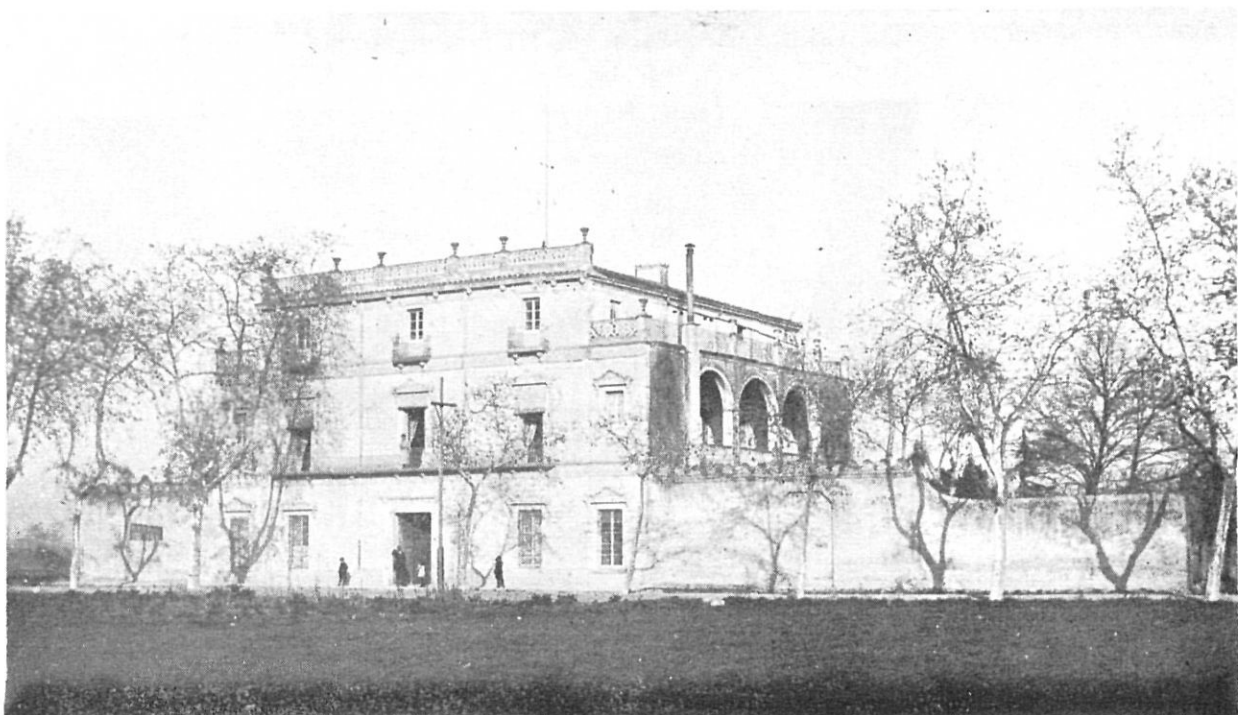

El carrer de Sant Josep — en una altra època dit d'Ignasi Iglésias — correspon a la part antiga del poble. Observeu que aci a la dreta hi existí un casino.

La Farga o torre de Sant Dionís: monument històric-artístic, evocador del passat medieval. Al segle XVIII hi funcionà una farga d'aram.

Can Tarrés, antiga casa pairal, als anys vint. Després de la guerra acolliria les monges bernardes, les quals la transformarien en convent.

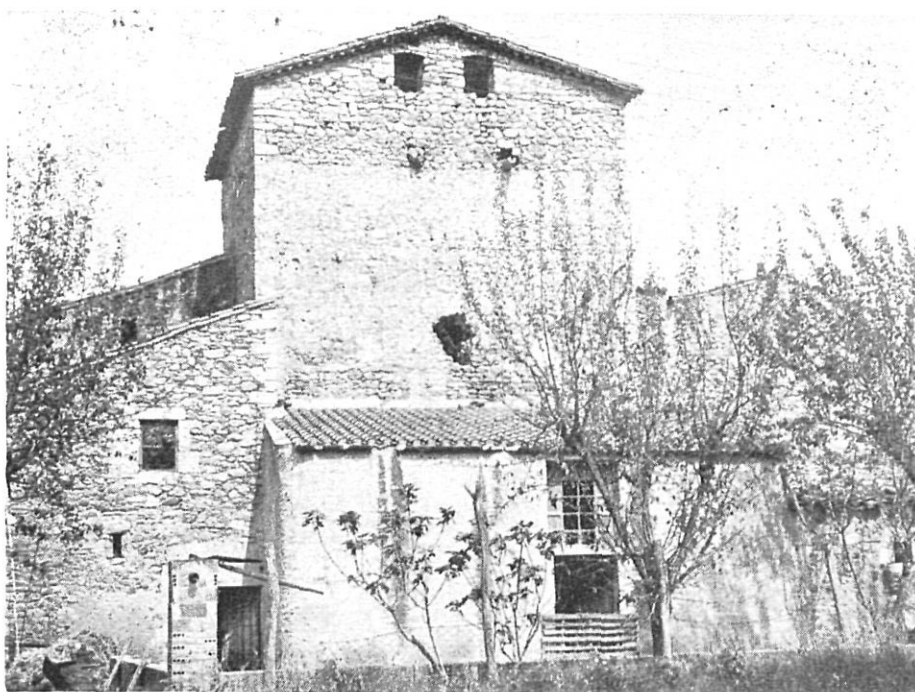

El mas Ribot a la primera dècada del segle XX. Residència del marquès de Camps, fou restaurat per l'arquitecte Francesc d'A. Garcia i Corrons (1844-1882), el qual projectà també l'oratori particu'ar de Pelai de Camps (1828-1889), primer marquès de Camps segons concessió pontificia del 1878.

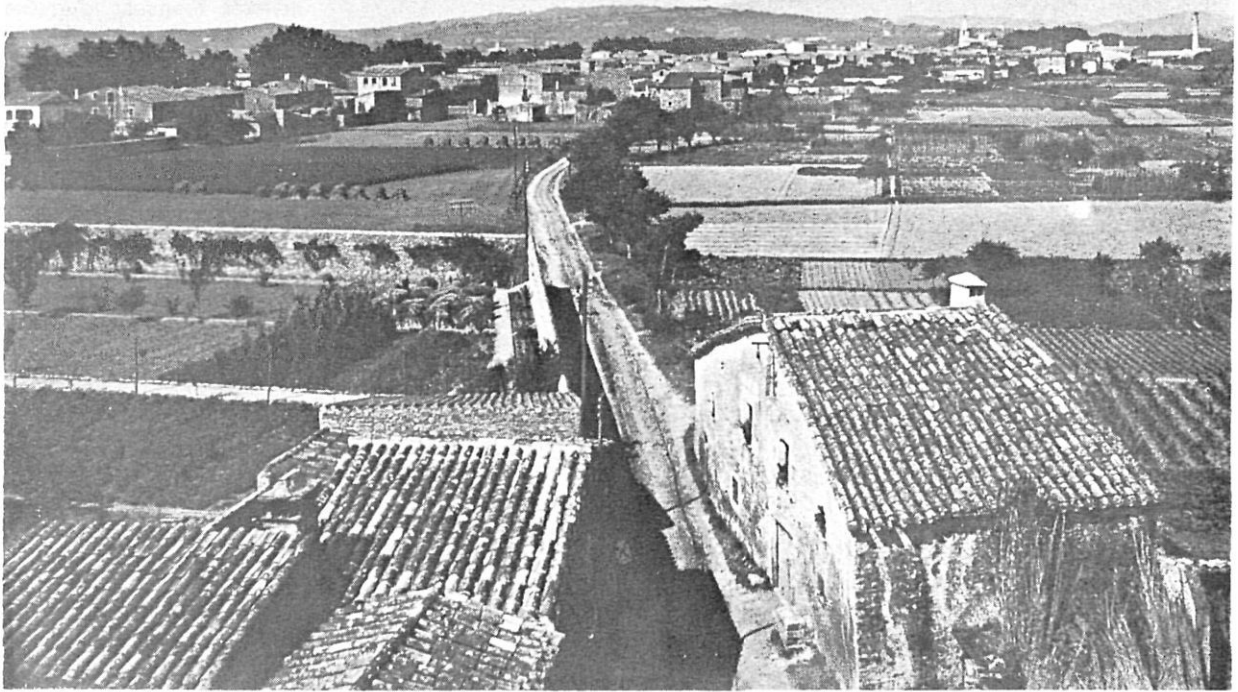

La carretera de Bescanó, vorejada de plàtans i de camps. Quan fou presa aquesta fotografia, ningú no pensava en l'autopista.

El Sitjar, antiga construcció rural, compleix ara la funció de sempre. En antics documents del 1362 és ja citat un Eernat de Sitjar, com a receptor de diversos delmes de la parròquia de Salt.

Vista general de Salt - V. Fargnoli -

Salt, des de la torre de la Farga. La visió avui s'ha invertit: hi ha més cases que camps i el paisatge equilibrat s'ha estumat per culpa de les noves construccions.

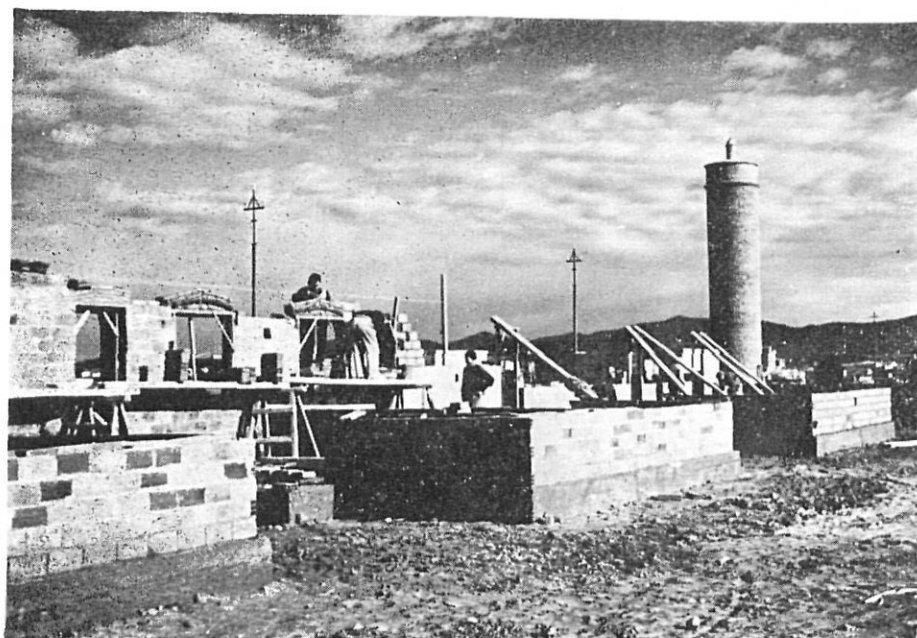
*Veinat de Salt - Carrè de La Carretera
V.F.*

El barri del Veinat va ser una creació del segle XIX. El 1860 tenia 26 cases i el 1900 eren ja 151. La població obrera hi trobà l'estatge que Girona no podia oferir-li

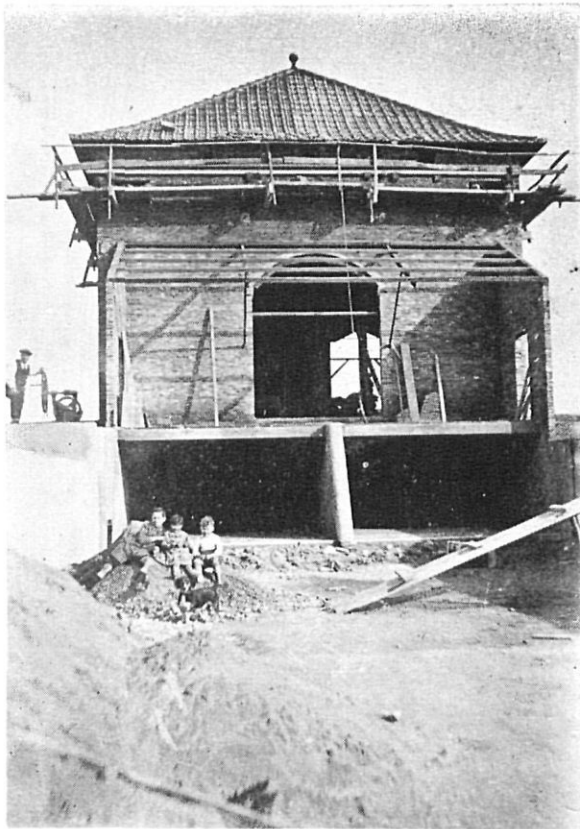
Carrer de la Indústria o "dels divuit duros", al barri del veïnat. En temps de guerra rebé la denominació d'Aveli Loriente, en record d'una de les primeres víctimes dels fets bèl·lics a les contrades gironines. Les cases, de bell antuvi, constaven de planta baixa i pis i tenien un pati al darrera.

La carretera —ara Carrer Major— i els autobusos d'en Berga. Les voreres eren amples i la gent que anava a peu no necessitava passos zebra per travessar. Ací mateix en Vizcaino podia torrar-hi castanyes sense molestar ni ser molestat.

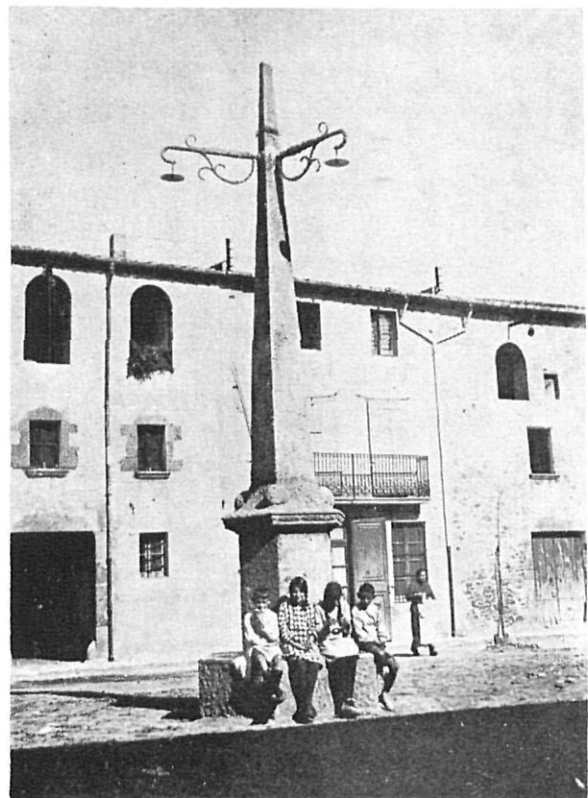
Les obres de construcció del grup Sant Cugat (cases barates), projectat per l'"Obra Sindical del Hogar", foren iniciades l'any 1954 i inaugurades dos anys després.

La plaça Verdaguer, o dels peixos, empetitida per la construcció del mig: un cementiri de cavalls. L'any 1950 fou derruit i s'hi aixecà el monument a Ravetllat.

L'any 1924, la fàbrica Coma i Cros va construir la central del Molí per fer front a les necessitats de força motriu. Aquesta i altres obres al canal, les quals estigueren llestes el 1928, van permetre l'electrificació total de la fàbrica.

Columna, ara inexistent, al bell mig de la plaça de Salt.

Pel manicmi provincial —sanatori "Martí i Julià" durant la República— hi han passat directors tan renomats com Diego Ruiz i Salvador Vives i Casajuana. Prudenci Bertrana el convertí en substància literària a 'a novel·la Jo!, on el pinta com una "casa de contagi, un formidable dipòsit d'irredents, un camp de concentració destinat als presoners d'una guerra interminable". Qualificatiu que l'any 1974 eren prou certs, com es despenia de l'informe-denúncia que presentaren els metges de l'establiment.

La Maçana era un perill constant els dies de pluja torrencial. Es desbordava fàcilment, ben de pressa, i provocava pànic i molèsties entre els veïns dels carrers negats.

Carrer d'Hernán Cortés i antic ajuntament a l'esquerra. Moltes de les cases d'aquest carrer foren aixecades al segle XVIII, com es pot llegir a les llindes de les portes.

EL COMITÉ
 Revolucionario
 DE **SALT**
 Y SUS CONTORNOS

Salt ja tenia fama de poble insurrecte al segle XIX. Durant el 1936 els excessos arribaren al punt àlgid.

Nou ajuntament de la vila, inaugurat el 25 de juliol de 1943. L'edifici havia estat construït per la CNT durant el període bèl·lic.

EL LIBERTADOR

Organo de los jóvenes republicanos de Salt

Redacción y Administración Centro Republicano

Als Republicans de Salt

Fou de justícia quel triomf electoral, corones la vostra obra. En aquests moments de joia, pol desportar que comença en aquest poble, es quant vósaltres debeu mantenre més ferma que mai, la unitat, entre la gran família republicana. Els amics triomfadors d'ara, Turón i Pujol, robin la licitació de mont entusiasme. Si diumenge conquistareu el Vebinat, treballa de ferm, per aquí dos anys ser forçassament indiscutible, el triomf definitiu a nivell del Districte, que es donarà el govern municipal.

Ha passat ja'l temps de la força bruta! la rabia i el dret que vama venstre, s'ha impusit, arreconant les males arts del enemic del poble, amb vostre victòria, heu manifestat palesament, que'ls republicans de Salt, s'han emancipat ja, del adós caciquisme de gent casafalaria, que porta blasons i noblesa als llavis, i la ignòmia a l'ànima.

Vestra licitat i noblesa de procediments, faràn perdurable la victòria d'ara, Sou la honradesa, que que ha venut al malfactor.

Mont humil esforç i voluntat. Ja sabeu que estàn sempre al servei vostre: al de la republica.

Un fort agraï per vósaltres, i un devot bis a vostra gloriosa bandera, a qui heu santificat amb vostre entusiasme, heu divinissat al camp de batalla, amb la vostra sang.

Es tot vostre.
Turany i Bellera.
 Casà de la Selva 12 Novembre 1912.

LAS ELECCIONES

Nuestros adversarios recurrieron a todos los medios para vencerlos.

Promesas, amenazas... todo fue inútil.
 Los republicanos ganamos las elecciones.

El escrutinio dio el siguiente resultado:
 Antoni Pujol Inglés, republicano, 145 votos; Ramon Turón republicano 143 votos; Esteban Llorens, caciquista, 145 votos; Nicolás Sureda, caciquista 85. Queixaren els dos últims primers.

Problemas de nuestro gran tributo

Merced! fue la herencia que recibí el pueblo en las pasadas elecciones. El pueblo, con gran entusiasmo, supo cumplir su deber y deberes, al escogir, que luchaba con valerosas fuerzas, para combatir y vencerlo.

Al ver el resultado de la jornada, ya se había convenido nuestro escogimiento, en la sucesiva, re-establecer nuestra batalla.

Después de nuestra gloriosa victoria, los hombres que quieren el engrandecimiento de Salt, demuestran sus nobles deseos de seguir luchando en cuantas ocasiones se nos presenten.

Y siguiendo este camino, pronto tendremos mayoría en el Ayuntamiento, y entonces, con todos nuestros proyectos en bella realidad, haremos que el pueblo de Salt sea culto, próspero y digno del siglo en que vivimos...

Arturo H. Irujo

PARA LAS AUTORIDADES

Ha podido observarse por todos los vecinos del Vebinat y en ella observarlo síco también palpar las consecuencias, que el día que deseargan fuertes chubascos se inundan con todas las calles de la y alledor. Febrilando a todos los vecinos, y es de la necesidad de ser de todos los obligados levantarse para impedir que los arroyos del delta a no racionarlo llamado vulgarmente "La Marisma" que recoge las aguas que se escurren de las montañas vecinas, el cual por hacerse continuamente estrepitoso por los escuderos de las clases que diariamente se arrojan, en él, se destruyen y destruyendo por las calles protegiendo

el pueblo y la mala fe de los caciques.
 No pueden ni ser un poco, en este asunto, los Ayuntamientos de 1909 y 1911.

El 9 de Noviembre en Osor

Fecha memorable en la Historia de nuestra villa, puede celebrarse la victoria obtenida el día domingo último, en virtud de la cual entró en el Ayuntamiento, nuestros entrañables amigos Atojo Miralpeix, Antoni Pons y Luis Sala, que formaban la candidatura honrada, la verdadera representación de la voluntad popular. Esta decisión ya se había manifestado en la elección de Diputados provinciales, otorgando al señor Frigola voz de mayoría sobre los caciquistas, pero en la ocasión presente ha servido para proclamar en alta voz, de una manera inequívoca, que cuando un pueblo se siente ultrajado y despreciado a la realidad, no hay límites suficientes, ni amenazas bastantes par volver a subyugarlo.

El hecho de haber dado fin a una serie no interrumpida de Ayuntamientos, cegados sin intervención del pueblo, faltando en unas veces a las leyes y atropellando otras los derechos de ciudadanía, nos produce la mayor satisfacción que hemos experimentado en nuestra villa. Nunca Osor se había sentido tan dichoso como en el momento aquel, en que la voz del triunfo undió por todas partes, llegando a los hogares la ráfaga esplendente de un nuevo día. La halagadora idea de que el pueblo osorano había leído su bandera en el Consistorio, haciendo girar la que desde tiempo a inmemorial administró tan sóbriamente los intereses de sus dueños.

No es un pueblo inculco el que ha triunfado sediento de venganzas personales y anhelo de mando para soñar su apoteosis; es un pueblo consciente que deseaba acabar la era del absolutismo y destruir la leyenda, en mal hora herida contra nuestra villa, de que la palabra Osor era sinónimo de burlesco.

Es la masa popular que llevada en aras de la libertad, habiendo tiempo ha su vista en la Cultura; escarmentada y firme defendida por autoridades locales; es la terminación de aquellos que llenaban listas electorales de infelices siervos y eliminaban a los jóvenes que consideraban libros.

La honestidad, la Cultura, la Comunicación, la igualdad ante el Derecho y el respeto mutuo, son los móviles que nos guían y en impedir el favoritismo las secciones secretas, la arbitrariedad y el terror hemos de poner nuestro empeño.

En el momento del triunfo, este noble pueblo que en aras de la fe el colegio y alrededores; supo contener la emoción que embalsaba su ánimo para que no se atribuyen a exhibición y alarde de poder; y simbolizando en estrecho abrazo el resultado de aquella jornada, todos conculcidos, niños, mujeres y hombres daban el espectáculo emocionante del que respira a plenos pulmones, después de sufrir los efectos de la estrangulación.

Al presentarse los Concejales en los cañes que estaban concurrí-dísimos, una continuada salva de aplausos y dolientes vitores, eran los saludos con que el pueblo decía a sus nuevos representantes que en ellos depositaban toda la confianza para una sana administración.

Nuestro distinguido amigo, don Pedro Estarri, a las instancias reiteradas del público, entre quienes contábamos no pocos mujeres, correspondió con una notable conferencia poniendo de relieve la importancia que se desprende de aquella jornada, y el esfuerzo sobrehumano que suponía el golpe certero acertado a la reacción.

Al siguiente día, el pueblo se vistió de fiesta, y celebrando tan señalado triunfo reinó una animación extraordinaria, cual si quisiera prolongar indefinidamente aquel abrazo cordial, que unió sus corazones cuando la palabra vitorial resonó en interior de todos.
 Ya tenemos mayoría en nuestro

En aquest número de "El Libertador" és glossada la victòria republicana en el districte del veinat l'any 1913. Durany i Bellera escriu: "Amb vostra victòria, heu manifestat palesament que els republicans de Salt s'han emancipat ja de l'odiós caciquisme de gent estrafalària, que porta blasons i noblesa als llavis, i la ignòmia a l'ànima". Els republicans elegits eren Antoni Pujol Inglés i Ramon Turon.

Excursió de saltencs a Canet d'Adri en temps de la Dictadura de Primo de Rivera. El segon de l'esquerra és Emili Pibernat, alcalde durant la República.

DESPERTAR

Orientación * Crítica * Combate

De los artículos firmados son responsables sus autores

Por los ideales libres que este periódico sustenta, en él encontrará eco todo el clamor popular

Año III - Núm. 97

Sáb. 10 de Marzo de 1934

Precio 10 ct.

España es una cárcel

No otra cosa asemeja ese desdichado país que habitamos, que una inmensa cárcel, que una ergástula monstruosa.

Se ha llegado a la situación de tener que improvisar comisarías para albergar la carne proletaria que es el blanco de las iras burguesas y de la fobia del Estado gendarme y verdugo a la vez.

España, es en verdad el país de los contrasentidos. Mientras de uno al otro confin de la Península la represión extiende sus tentáculos de acero, aprisionando entre sus garras homicidas miles y miles de hombres, que en aras de un ideal y de una causa noble y humana supieron arriesgar con valor de revolucionarios enteros, su libertad y su vida, la hiena fascista afirma sus colmillos en los flancos de la prensa. Y esto tiene efecto precisamente en un régimen de «extensa democracia», y en un régimen donde los llamados «izquierdistas» diciendo que defienden las libertades ciudadanas están colaborando descaradamente con los incubadores del fascio, con lo cual pasan a ser tan cómplices de aquellos que el caso no tiene vuelta de hoja. Gritos en el Parlamento; epítetos a cual de ellos más groseros; exabruptos de carcajal que no producen otro efecto que hastio y aburrimiento. Toda una farsa completa, un crimen entero y en toda la regla que los abortos legislativos paridos por unas Cortes «rabiosamente» izquierdistas, permiten perpetrar en la impunidad más completa y vergonzante.

El espectáculo no puede ser más trágico, ni menos imponente. La sola visión del mismo, habría de ser lo bastante, para que los trabajadores todos se decidieran a terminar con tanta infamia.

Las cárceles rebosan a través de sus rejas, la car-

ne matricizada doblemente de toda una falange de «leones» melencólicos que con sus actividades han hecho temblar por unos días el armatoste carcomido del aparato capitalista y estatal. Tembló, bajo el impulso vigoroso de unos hombres que supieron llevar sobre el plano de las calles del pueblo, su protesta airada, su gesto decidido; supieron plantear en una palabra, el problema candente de la revolución manumidora, de la revolución nuestra: la revolución anarquista.

No lograron dar cima a sus generosos anhelos. No pudieron, a trueque de exponer sus vidas, interesar en su brava gesta al proletariado de toda España, pero afirmaron de una manera concreta y segura, un jaicón más en esta ruta gloriosa de la revolución ibérica, que palpita a pesar de todas las represiones en la entraña dolorida y lacerada del pueblo. Y cayeron entre rejas, los que no fueron taladrados por las balas mercenarias.

Esto nos dice, debe decirnos cuando menos, que los que estamos en la calle debemos de elaborar continuamente y sin descanso para obtener su libertad.

Tenemos que obtenerla para dar muestras a nuestros hermanos presos, que en la calle tienen camaradas, tienen hermanos, que sabrán rescatarlos cómo sea de las garras del Estado gendarme, que habrán de arrancarles de las sucias celdas carcelarias, para reintegrarlos a sus hogares, donde les esperan sus hijos, sus compañeros y sus madres...

FLAVIO DURAN

Celebració del primer aniversari de la II República a la plaça del Veïnat, on era instal·lat el local del Centre Republicà.

Manifestació en record de Ferrándiz i Bellés, militars republicans sublevats a Sta. Coloma de Farners i executats a Girona el 28 de juny de 1884. Cada any, en repetir-se aquesta data, els republicans visitaven el mausoleu que guarda les restes d'aquells precursors i hi duïen flors.

El Poble de Salt

Portantveu de la Joventut Republicana

Periòdic quinzenal ••• La correspondència al Director s'ha d'enviar amb responsabilitat de l'enviador ••• Preu: 15 cèntims

EDITORIAL

LA LLUITA

Perseguida de la democràcia que es valgué esser no es pot regar que aquest regim ha ennobilitat les vides baralles dels homes. Un rajol paraguai de les diverses èpoques de la història, els coneixem generalment de la gran crisi de Barcelona. És la democràcia la millor conquesta de la civilització. Un simple canvi de muntada es pot veure en el temps dels segles, un fructífer canvi de país. La crisi, però, ha sempre considerada de les més honorables. Afortunadament, però, en els països més endarrere. La civilització, coneixent el procediment democràtic, la lliga pats que distança enormement la humanitat actual de la de segles enrere. La millor defensa al millor lloc del subjecció universal i intrínsec de la democràcia — són les seves pròpies delictes quan han de recórrer a procediments bàrbars de penes superiors per a substituir-lo. L'insubordinació, tanquament, la legalitat i l'eternitat són pròpies normalment dels països retrograda. Si organitzacions dutes associades aixequen banderes semblants, es perquè hi planten al dament moltes influències reaccionàries. El condició nacional, només, la gent ha de comprendre que no són compatibles els ideals de redempció que se'n troben amb els procediments de lluita exteriors de lera de l'home de Comagene. Veritablement com una Bandera Crist, el partit del liberalisme i de la democràcia es el partit de la civilització.

De demà en avant, dia 20 del mes en curs, el poble català té una ocasió de demostres la potència política dels diversos sectors que el componen. Podrà fer en una ocasió més dels milers més pens combats que proporciona la democràcia. És un acte de recitament, és un acte paradoxal. Menor, d'una banda, el canvi dels atituds de la democràcia implicant, integrat i integre, és la única manera — la única manera — d'evitar el desmoronament de la democràcia i del despotisme de l'oligaquia dels partidaris del liberalisme antidemocràtic, del qual l'Espanya i Catalunya no tenen inconvenient a acceptar, s'inguen a un principi, els procediments de combat de la democràcia; regim que els exercis i sistemàticament.

En les circumstàncies, al nostre entendre, tot i els nombrosos grups i grups que es presenten a la immensa part dels ciutadans, la manca de distinció entre el partit popular de la Democràcia i l'Esquerra Republicana de Catalunya i el partit "reaccionari" dels grups minoritaris del capitalisme i l'Església Regeneradora. No ens fem d'estrència a posar de manifest la significança i conseqüència d'aquestes candidatures. Són prou coneguts de tothom. Diem, només, perquè confirmem en el reconegut bon sentit del poble gironès, que ens sembla que el nostre optimitat esquerra no solfria pas cap desançament.

La Democràcia

Candidatura d'Esquerra Republicana al Parlament Català

CIRCUMSCRIPCIÓ DE GIRONA

- Francesc Arnau i Cortina**
Actuador anterior de Març
- Joan Bancells i Xiberta**
Actuador anterior de Maig
- Pere Blass i Maranges**
Actuador anterior de Maig
- Xavier Casademunt i Arimany**
Actuador anterior de Maig
- Joan Casanovas i Maristany**
Actuador anterior de Maig i l'Assemblea de Barcelona
- Pere Cerezo i Hernández**
Actuador anterior de Maig
- Laureà Dalmàs i Pla**
Actuador anterior de Maig
- Antoni Dot i Arxé**
Actuador anterior de Maig
- Josep Fàbrega i Pou**
Actuador anterior de Maig
- Josep Iria i Bosch**
Actuador anterior de Maig
- Antoni Xirgu i Palau**
Actuador anterior de Maig i l'Assemblea de Catalunya

Comissió executiva: Francesc Arnau i Cortina, Josep Iria i Bosch, Antoni Xirgu i Palau. Adreça: carrer de l'Arxiduc, 24, 1r. de l'Assemblea de Catalunya, l'Hotel de Salt.

OBRERS DE SALT, VOTEM L'ESQUERRA

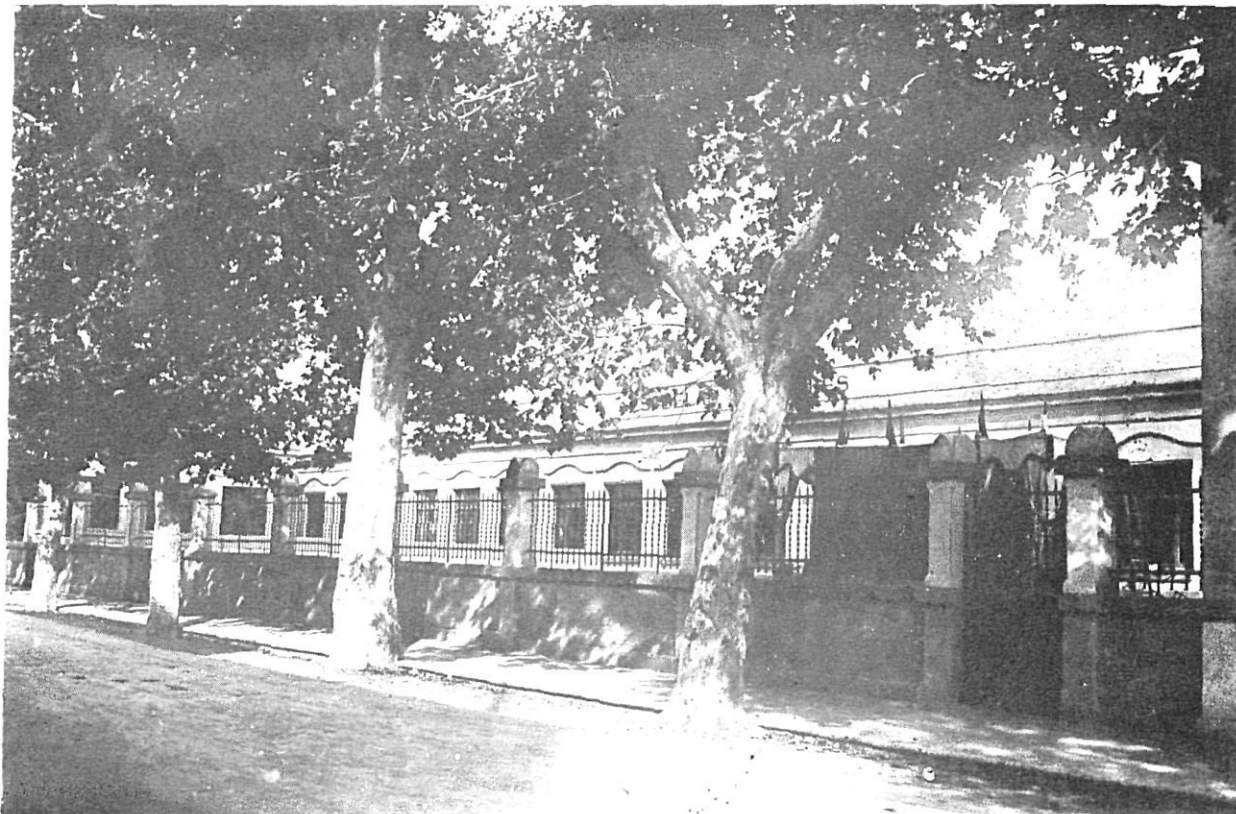
Si sabem l'Esquerra Republicana de Catalunya a la part d'El Masnou. Home, no ho és més gironès de la nostra terra. No valguem fer calidat que ens doni el suport i el del "Elsalt", que només presentem la seva opinió al nostre partit. Ja veurem, tipus de sermons i esgotament i oportunitat i oportunitat, el que ens doni un bon govern i oportunitat que ens estem a tots coneguts i com a germanes. El govern del qual ha referenciat, no ho ha dit que l'Esquerra Republicana de Catalunya, i no la Lliga Republicana, que només ha passat a fer un treballa d'obres d'altres i com la d'altres països. Demos, si no els obrers de Catalunya no ens hem en contra el vot de consentir la nostra terra de la gent reaccionària i tot el que hem guanyat en uns mesos ho perdem en un sol dia.

Atès que a tot el gironès república del poble de Salt, ens trobem a tot el nostre partit del gironès i del nostre veïnats. Molt!

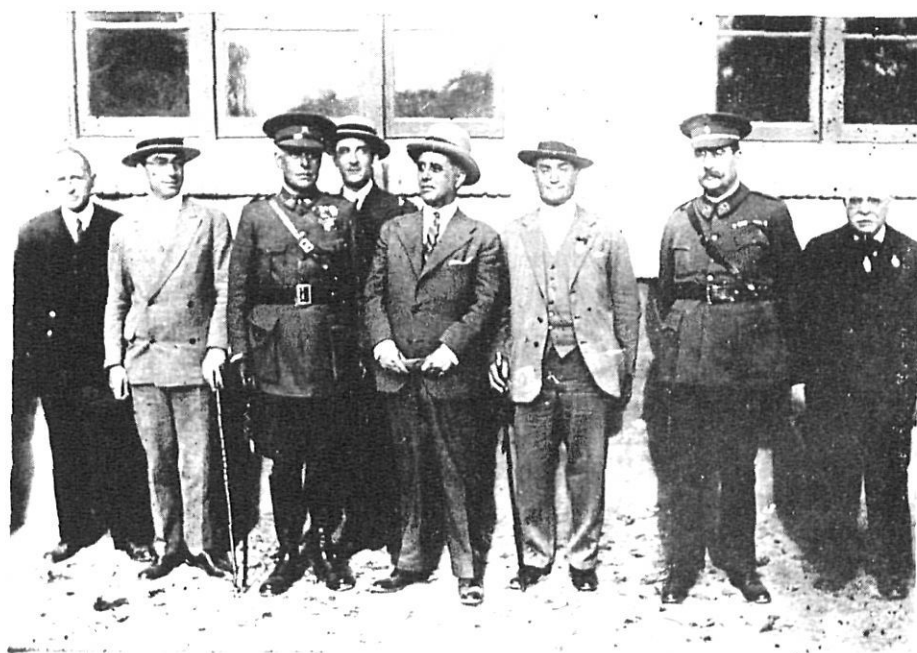
Res més, companyes.

A. P. I. R.
Veïnat, Novembre 1932.

El primer número de "El Poble de Salt" aparegué el 13 de desembre de 1930, amb el subtítol de "Periòdic quinzenal". Aspirava a ser "el periòdic i l'amic de tots els saltencs, sense excepció de cap mena". Durant la República defensà els ideals d'Esquerra Republicana de Catalunya. Agustí Cabruja i lu Boh'gas en foren els responsables més directes i els principals redactors. Les seccions "Pel poble es diu" i "Tirant pedretes" acompliren una tasca de safareig local ben interessant. Els darrers exemplars que hem pogut veure corresponen al juliol de 1933. Era escrit totalment en català.

Les escoles estatals sota l'ombra protectora dels plàtans de la carretera. Van ser construïdes el 1927, sota la direcció de l'arquitecte Isidre Bosch, en un solar molt espaiós, donat per Pere Coll Güitó. El cost de les obres fou de 84.868'74 ptes. A hores d'ara, sobre el mateix indret, hom hi ha aixecat el col·legi "Menéndez Pidal".

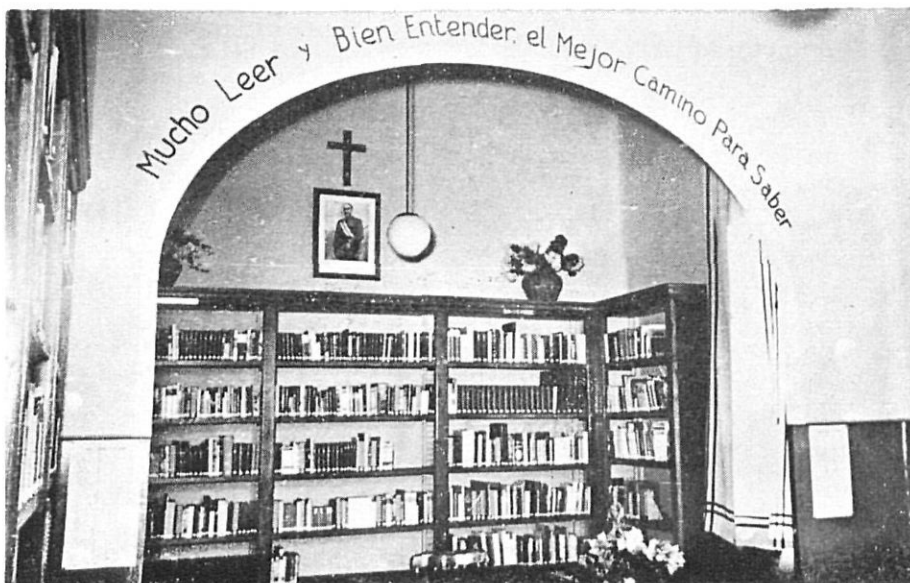

Després de moltes vicissituds, les primeres escoles de la vila pogueren ser inaugurades oficialment el 15 de setembre de 1929. Al centre de la rotografia, presa en aquell moment, hi veiem el governador militar, Luis de Eugenio, el governador civil, Rodríguez Chamorro, i l'alcalde Angel Comalada Casals.

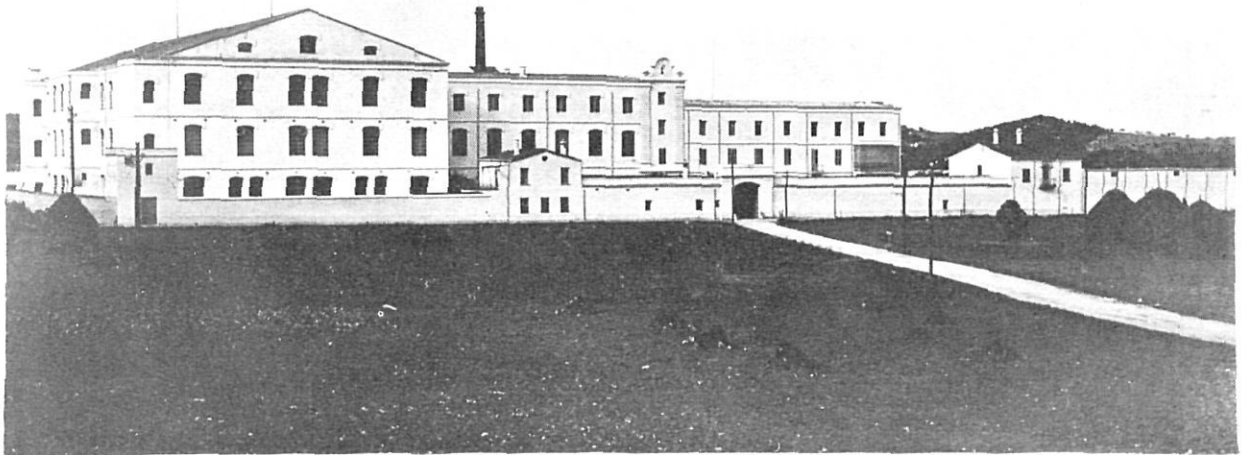

Escola Nacional dirigida por D. Luis Moreno.
Salt 15 Octubre 1929.

Lluís Moreno, a la dreta, i el seu ajudant, Josep Ribas, a l'esquerra. La labor pedagògica del mestre Moreno ha estat qualificada per Pau Masó d'heroica i admirable. Reorganitzà la vella escola de la Plaça, habilità fins i tot part del seu pis per a la classe dels més avançats i es desvetllà desinteressadament per ensenyar a llegir a centenars de criatures. Politicament era republicà radical (lerrouixista). El 1930 era el desè contribuent del poble.

La primera biblioteca municipal funcionà, del 1954 al 1966, en un local de les escoles "nacionals". Com es veu, llavors eren molt de moda les consignes i tant era que fossin rípioses.

Panoràmica de la Coma i Cros l'any 1931. La fàbrica enregistrà diversos conflictes socials durant la República. El dia 2 de gener de 1934 es produí una vaga perquè hom devia una setmana de jornal als obrers; la guàrdia civil es veié obligada a desallotjar la fàbrica. En aquesta època la Coma i Cros donava feina a uns 600 treballadors.

4 J. B. SALT* (GERONA) Vista general de la Fàbrica

Manufactures Gassol comprà, l'any 1923, una vella filatura per subministrar primeres matèries a la factoria que la mateixa casa tenia a Mataró. L'any 1924 la maquinària fou ampliada fins a 8.000 fusos. Els obrers ocupats eren uns 250.

A dalt, les treballadores de Manufactures Gasscl; a baix, les treballadores i treballadors de la Coma i Cros. Els obrers fabrils de Salt protagonitzaren nombrosos conflictes socials i donaren feina als governadors civils.

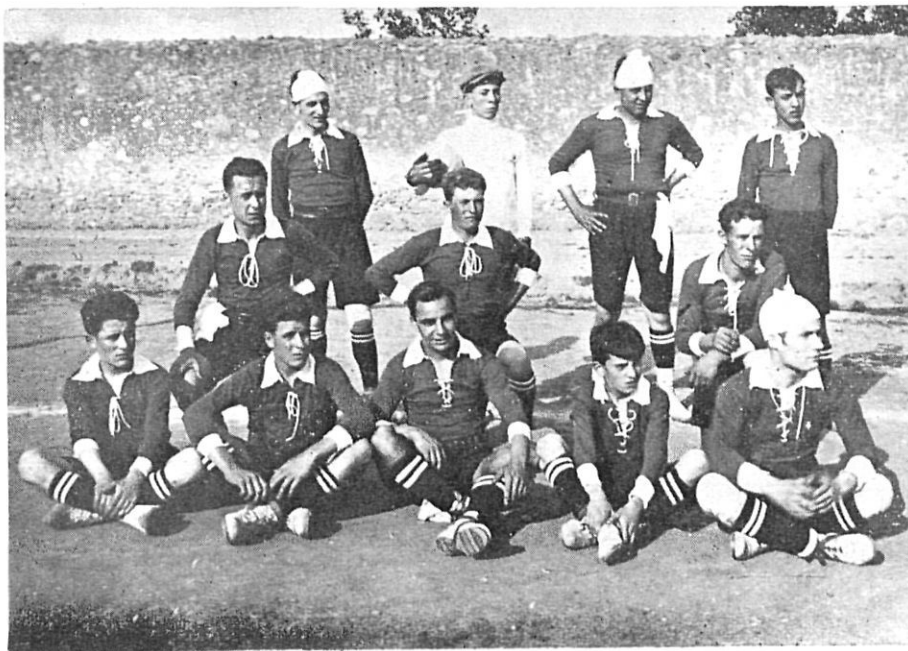
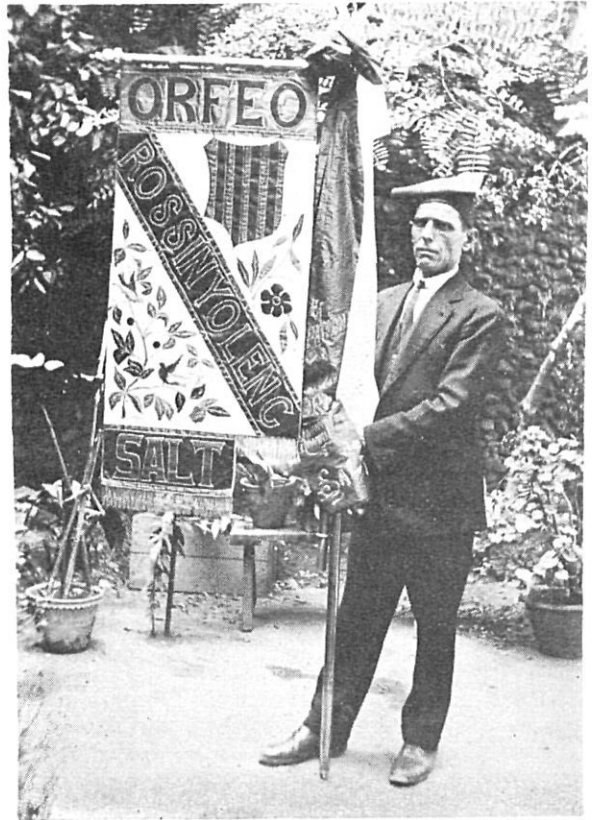

Taller de costura a ca l'Eroles, de la Rambla Verdaguer. Any 1932.

Salt agrícola: una imatge característica del poble durant molt de temps, alterada ara de forma pa'esa pel desenvolupament dels darrers temps.

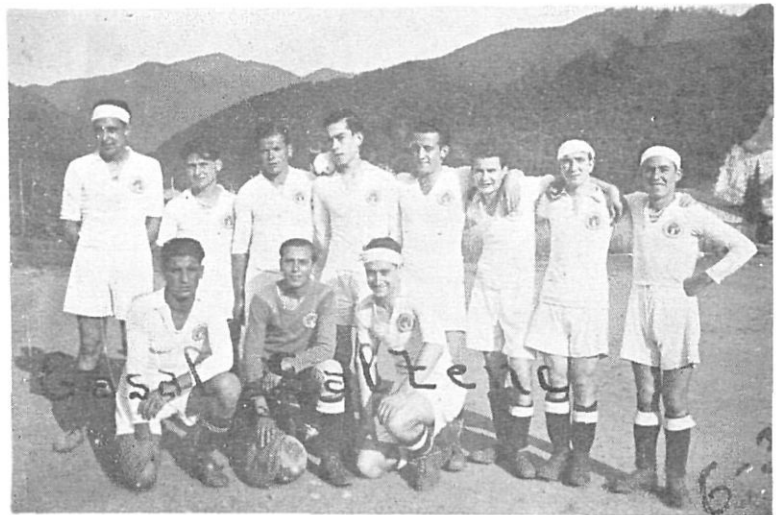
L'Orfeó Rossinyolenc fou fundat a començament de la dècada dels "feliços" anys 20 per una colla de saltencs atecionats a la música. Un d'ells era en Didac Bover i Garcia, que tingué cura de dirigir-lo i sobresortí també per l'interès que demostrà per enaltir la cultura musical de la població.

Equip de futbol del Patronat de Sant Lluís.

El Casal Saltenc, inaugurat el 1932, fou una associació cultural i esportiva, de caire apolític. Tingué una existència ben efímera, car el 1936 va ser desfeta per la revolució i acabada d'ensorrar el 1939.

Equip de futbol del Casal Saltenc el juny de 1936.

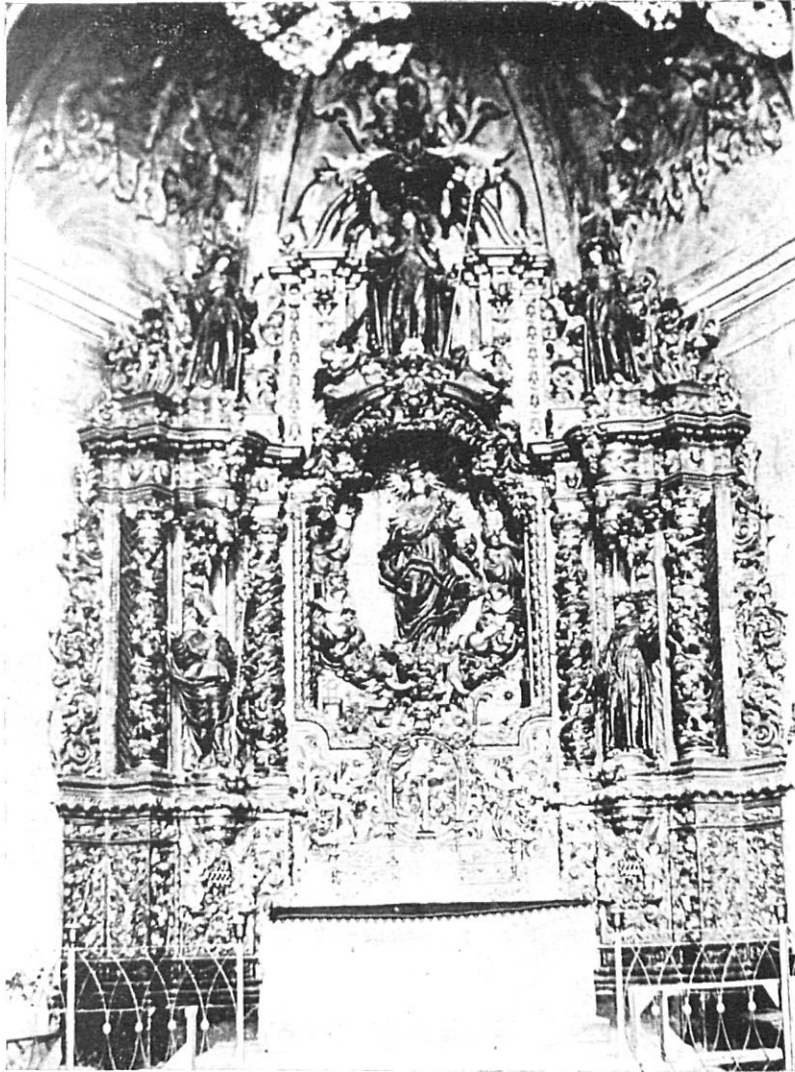

Camp de futbol prop de Can Pixera, a l'entrada de Salt, venint de Bescanó. Hi jugava l'equip del Patronat de Sant Lluís.

Estampes evocadores de dues festivitats religioses ben assenyalades: Corpus i el Ram.

Retaule existent a l'església del convent de Sta. Clara fins al 1936, en què va ser destruït. Procedia del primitiu convent de Girona i era obra de Pau Costa. Fou costejat pel municipi gironí i dedicat a la Immaculada Concepció, arran d'una promesa feta l'any 1650. En la part baixa hom pot apreciar-hi l'escut de Girona.

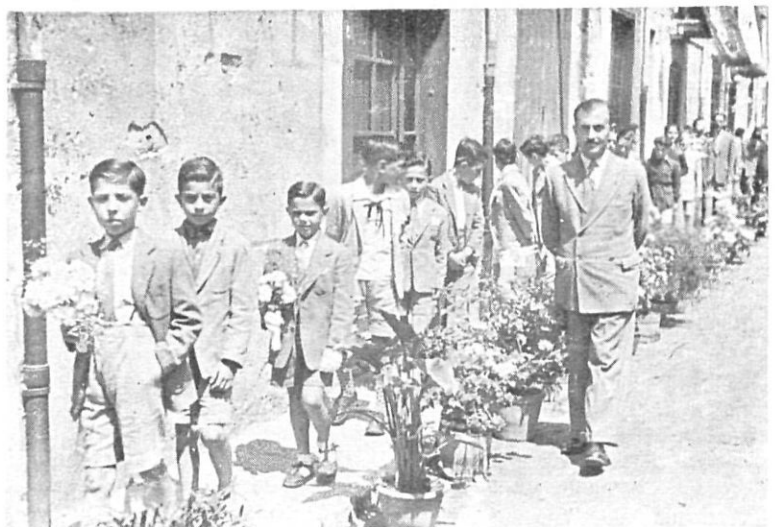
El convent de les Bernardes i el col·legi dels germans de la doctrina cristiana. Des de finals del segle XIX, Sait ha acollit convents i escoles de religiosos: monges de Sta. Clara, dominiques, germans de la Salle, bernardes... A hores d'ara ja no hi són, ni les monges de Sta. Clara, ni els germans, i les bernardes poden tocar el dos qualssevol dia.

Processó de Sant Antoni a Salt

Actes amb motiu de l'arribada de la Mare de Déu de Fàtima, un gran esdeveniment de l'any 1951.

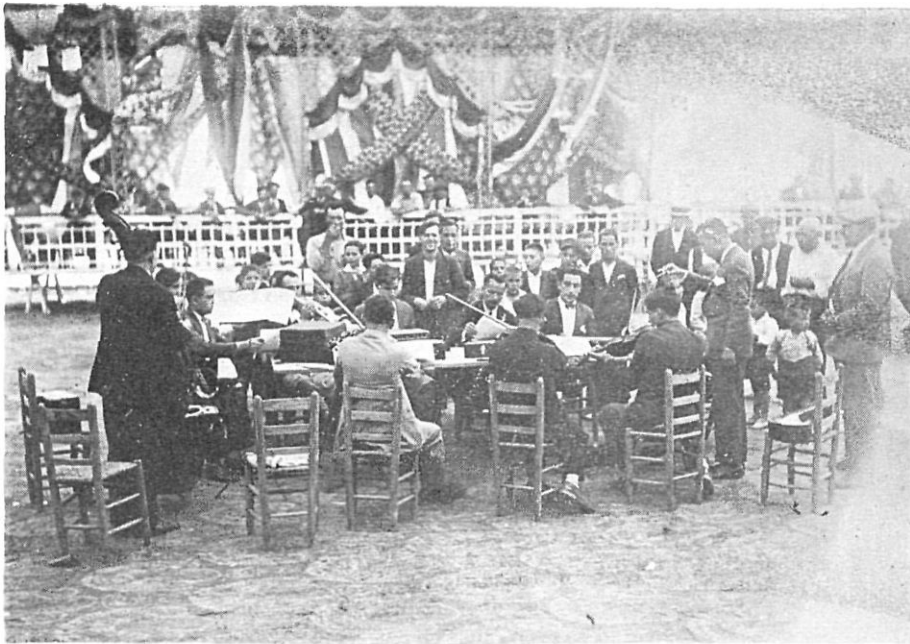
Processó de Corpus al Veinat.

El sometent al pati de la fàbrica Gassol.

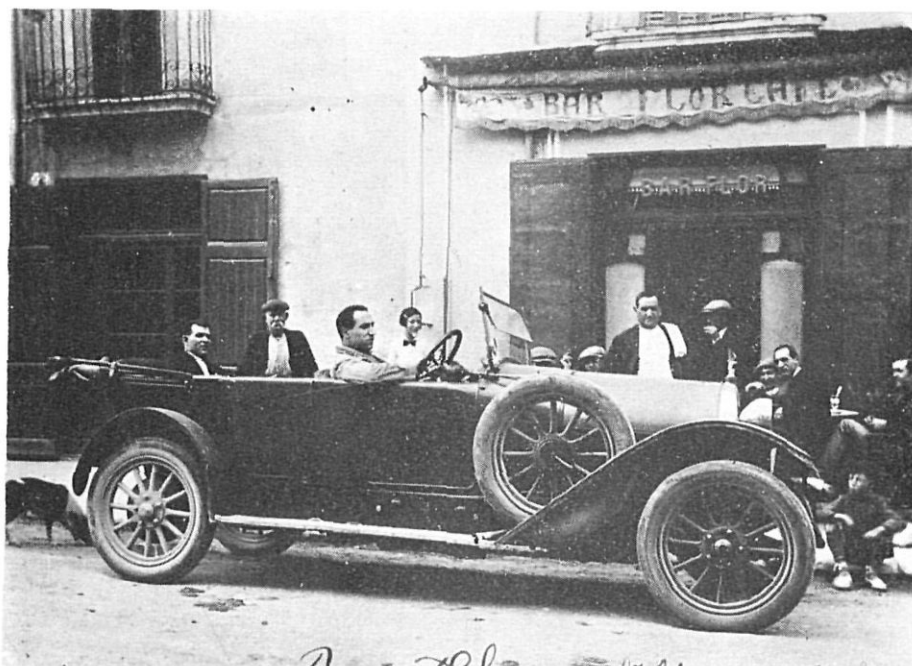
Trobada de militants d'Acció Catòlica davant l'església parroquial amb motiu de la benedicció de la bandera. Al mig, el bisbe Josep Cartaïà.

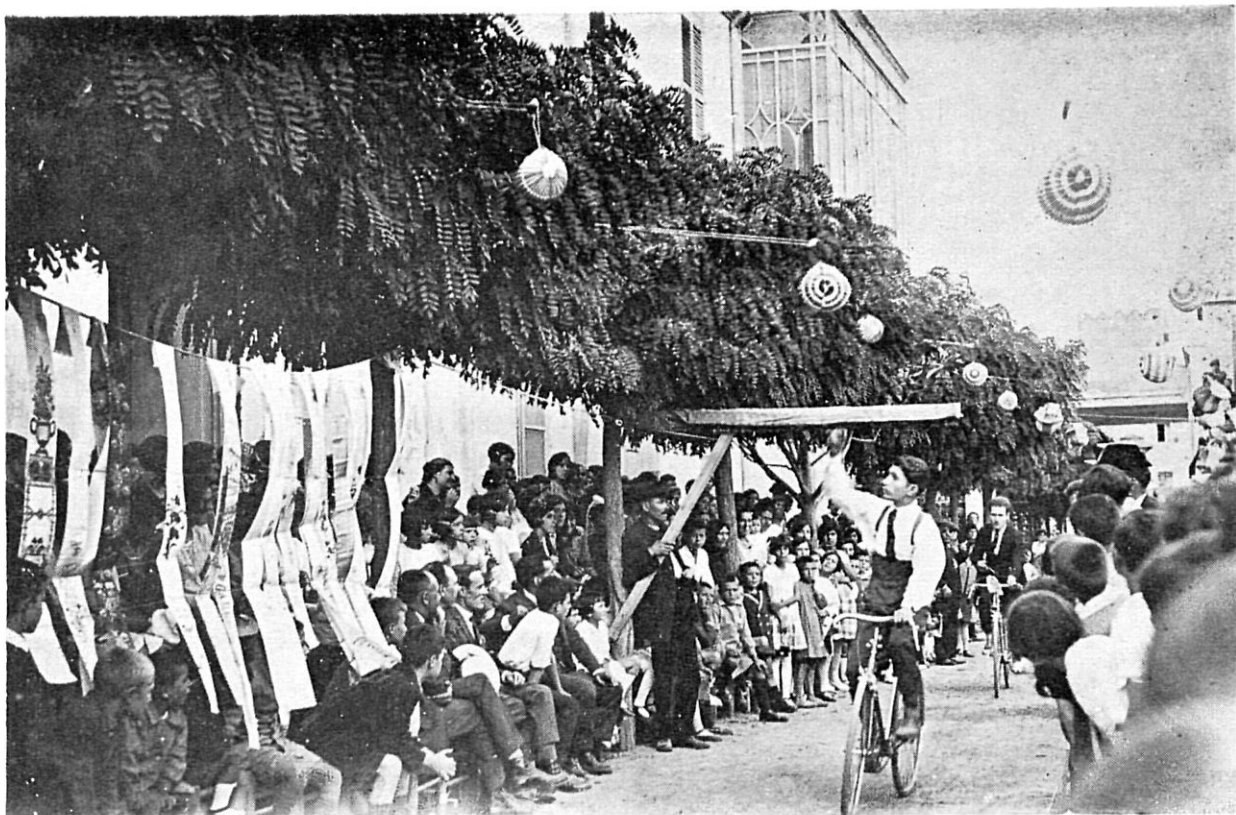
Un moment de la Festa Major: els músics assaïen el concert a l'envelat, sota l'atenta mirada de la curiositat infantil.

El ball a l'envelat: un número insubstituïble de la Festa Major.

Bar Flor a la carretera: gent a les taules i un dels primers models d'auto que corregué per Salt.

Festa i competicions a l'interior de la fàbrica Gassol.

Jugant al diàbol al camp de futbol.

En Grau i l'Eulàlia, o els gegants de Salt, foren donats a la vila, l'octubre de 1952, pels senyors Sala i Sanfeliu.

Els cap-grossos mobilitzaven fàcilment el poble menut en dies tan assenyalats com el Corpus o la Festa Major. Avui hom es pregunta on han anat a parar.

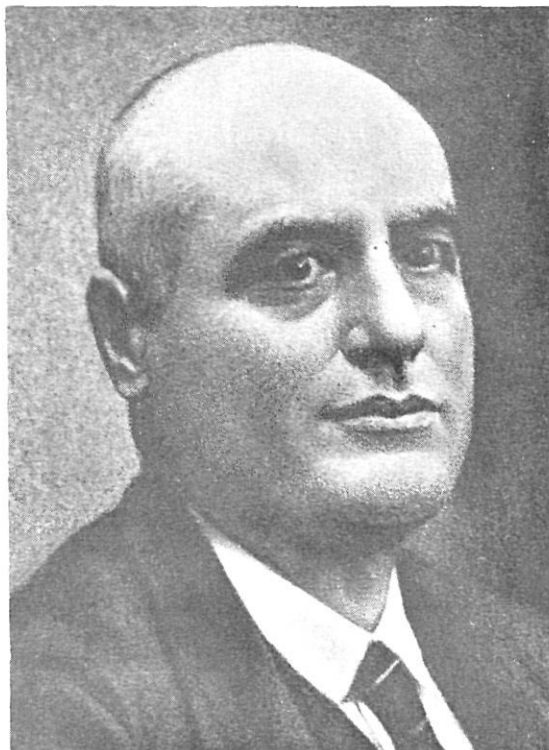
El tren d'Olot a Girona tenia parada obligatòria a Salt, i a voïtes per partiça doble: a l'estació del Veïnat i al baixador de Salt. La línia completa fou inaugurada el 1911, però per Salt hi passava des del 1895. El dia 15 de juliol de 1969, víctima d'un ordre impopular i injusta de l'administració centralista, efectuà el seu darrer trajecte.

Abans dels autos hi havia les tartanes. Per 10 cèntims duïen del Veïnat a Girona i per 15 des de Salt. El final del trajecte era el Pont de Pedra. El viatge era lent, però llavors la gent tampoc no tenia tanta pressa com ara.

Josep Aguilera i Martí (Salt, 1862 - Barcelona, 1955). Dibuixant i pintor. Es formà artísticament a Barcelona, on s'havia traslladat la seva família. El 1926 s'instal·là a Girona i hi muntà una escola de dibuix i pintura. Fou també professor de l'Escola de Belles Arts i col·laborà a les publicacions de l'època. El 1939 s'exilià a França. Retornat a Barcelona el 1941, hi realitzà diverses exposicions. L'any 1927 Miquel Santaló escrivia: "L'emotivitat, en les obres d'Aguilera, és evidentment la qualitat de més relleu i la que fa pensar tot seguit que hom es troba en contacte amb un artista de temperament vibrant, dels que ho són per imperatiu d'una voluntat més forta que la dels homes".

Joaquim Ravellat (Salt, 1872-1923). Veterinari del poble durant una bona colla d'anys. "En Ravellat era de la pasta dels bons investigadors, d'aquells que no necessiten laboratoris magnífics ni aparells brillants ni complicats per accomplir llurs recerques. Així, a Salt, en un humil despatx de veterinari de poble, el nostre Ravellat va poder fer el miracle de poder portar a cap les investigacions bacteriològiques que li han donat justa renomnada". (Carles Rahola)

Jaume Roca Delpech (Salt, 1910 - Girona, 1963). Cursà estudis superiors de música a la Schola Cantorum de París, becat per la Diputació. Donà nombrosos concerts i compongué una vintena de sardanes. Les seves aquarel·les assoliren una reproducció massiva a diversos països europeus. Com afirma el mestre Civil, "esdevingué un pianista brillant doblat d'un aquarel·lista excepcional; o viceversa, un exquisit pintor atent com pocs al llenguatge subtil de les divines harmonies".

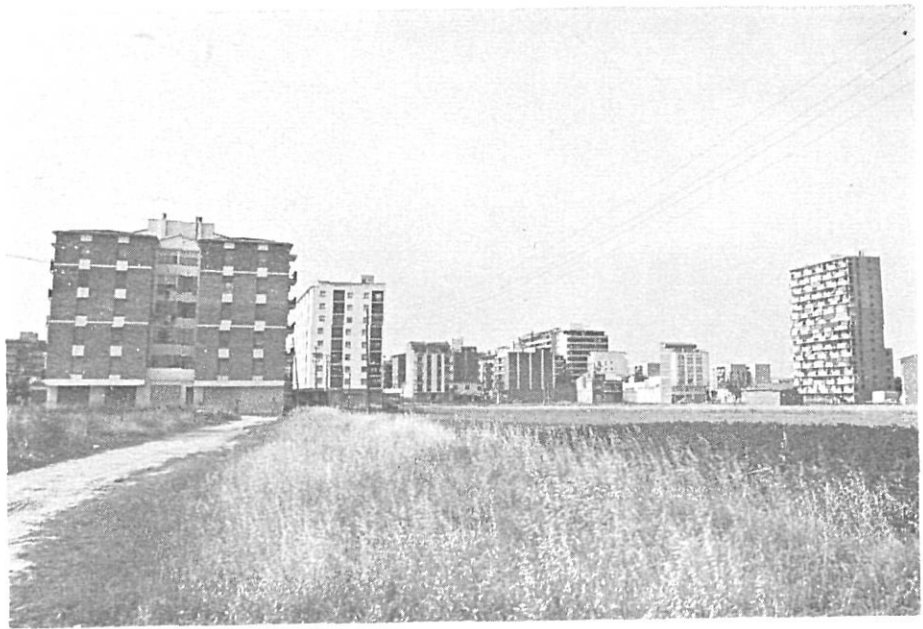

Carles de Camps i d'Olzinellas (1860-1939), segon marquès de Camps, era el primer contribuent del poble i gaudia d'una influència certa sobre la pagesia. Enginyer forestal, presidí l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre i la Diputació de Girona. Fou autor de diversos treballs de tema agrari. Diputat a Corts i senador en diverses legislatures de la Restauració, com a representant de la Lliga Regionalista, l'any 1936 s'exilià al País Basc on morí. "Donava —diu Claudi Ametlla— un tracte entre feudal i paternal als pagesos que depenien d'ell. Només que li retessin un cert homenatge reverenciós i formulari, era poc exigent en els tractes, més aviat generosos. No havia tingut cap demanda de revisió, i això, per a ell, era motiu de gran orgull".

Josep Buixó, vell peixater, és recordat pel seu republicanisme i també pels cants que entonava tot criticant la vella política: "El rap, el pop i l'aranya són els tres lladres d'Espanya".

El descontrol urbanístic i la despersonalització van ser anteriors a l'annexió, i ara s'han egreujat encara més. Avui, des de certs punts, la imatge de Salt no pot ser més desgraciada.

A hores d'ara, la gent que viu a Salt ja no té el treball exclusivament a Salt o a Girona. Per això l'antiga vila esdevé en molts casos una ciutat dormitori.